

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 47. szám.

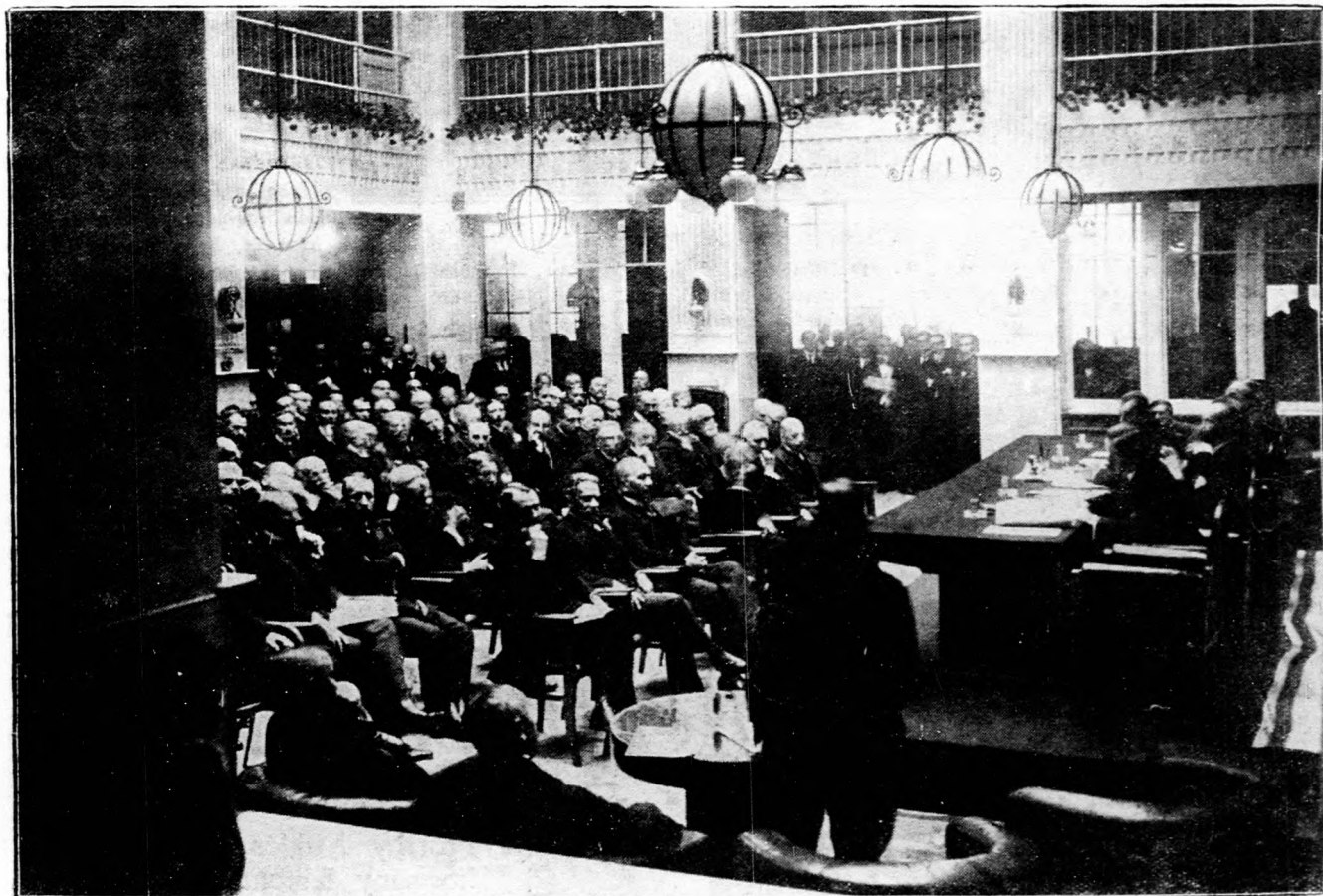
Vasárnap, november 20.

Föld népe.

(s.) A pesti szerkesztők elcsudálkoznának, ha be-
néznének mostanában a «Vasárnap» szerkesztőségébe.
Kérges kezű földművesek jönnek-mennek itt csoportosan.
Kezükből gyűrődött kérvényeket szorongatnak. A tarisz-
nyából a «hazai» mellől névsor is kerül elő. A föld
népe megmozdult a «Vasárnap» szavára. Politikából
már eleget kapott, most már a törvényes módot akarja
látni, amelyen az ígéretek földjére juthat. Egyik kül-
döttség a másikkal adja a kilincset s a szerkesztőség
nagyterme úgy fest, mint egy alföldi vasúti állomás
váróterme, ahol a föld népe a vonat indulását várja.

A földreform a nagy vonat, melynek indulását lesik s
föln akarnak ülni rája, hogy a béke és megélhetés hatá-
rába vigye a mi áldott magyarjainkat.

A föld népe, mely naponta itt van körülöttünk,
bizalommal jön a «Vasárnaphoz». S bizalmában nem
csalódik. A földreformot mi épügy akarjuk, mint ők.
Azt is látjuk, hogy az Országos Földbirtokrendező Biró-
ságban tökéletesen meg van a jóakarát, de az csak az
eleje kerülő ügyeket bírálja el. Hát hogyan kerülhet
oda mindegyik határ, ahol föld nélküli magyarok és
magyarok nélküli földek vannak nagy tömegben? Itt
hiányzott valami. Ezen kell segítenünk s azért fogtunk
kezet az egész ország földművesnépével. Ez az igazi

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének harmincéves jubileuma alkalmából rendezett ünnepi közgyűlés.

földművespolitika. Ez a politika. S ezt a politikát mi együtt csináljuk a föld népével.

A demagógok, akik olcsó csizmát, sok földet, hetenkint kiló szalonát s négyökrös szekeret ígértek s azzal kötötték magukhoz a szegény földművesnépet, hogy sárba gázoltak előtte mindent és mindenkit, csak ideig-óráig tudták vezetni. Ezt a meglepő dolgot halljuk innen és onnan is. Mi nem ígérünk semmit. De meg tesszük azt, hogy elindítjuk ügyüket a legjobb útra, melyen a Biróság áldásos cselekvésével találkozhatnak.

Egy hét alatt egész sereg falu népével indítottuk meg a munkát. S dolgozunk tovább. A földreform nem lehet többé kortesjelszó. Valósággá kell lennie!

embereknek adja évi búzajáradékhért. Aztán törvényjavaslatot is készít a kormány, hogy a nagybirtokosok mindazon birtokukat, melyeket a Földbirtokrendező Biróság kisajátít, ugyancsak terményjáradékhért kötelesek átengedni a földszerző kisembereknek. Szó van a házbelyekre építendő kisbázak állami támogatásairól is. A munkások foglalkoztatására inségmunkákat rendelt el a kormány. Az alföldi munkásvidékeken, a nyáron konvenció nélkül maradt munkásokat szükségletük egy részéig olcsóbb lizttel látják el. Ez az igazi kenyérpolitika. Betblen ezen az úton csakugyan egy ségre bozza az egész magyarságot, biába csabolnak a dobutcai pulik. Ez az igazi keresztény irányzat! Védjük a kisembereket az uzsorás spekuláció ellen!

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága.

Balról jobbra: Serbán Iván ügyvezető igazgató, Láng József, Nagy Ferenc, Bernáth István, Bzdegi Gábor, Jeszenszky Pál vezérigazgató, Somssich László gróf, Papp Géza báró Teleki Tibor gróf, Vásárhelyi Zoltán.

Budapest, november 19.

JÓ VÁGÁNYON. Ezer veszedelem fenyegette csonka bazánkat az elmúlt hetekben. Hogy még se kellett báborúba mennünk, azt Bethlen István miniszterelnök ügyességének köszönhetjük. Bizony sok politikai pojáca szállhatott magába, mikor látta, hogy Bethlen a legnebezesebb helyzetekben is hogy föltalálta magát. Vajjon mi lett volna az országból, ha ilyen időkben pacsai, vagy pápai bőszerelmek irányítják a kormányrudat, ahogy a drózi-féle politikai öszeresek szeretnék?! Szerencsére Bethlen volt a kormányos, aki erélyes kézzel fogta a kormányrudat s vigyázott jobbra is, meg balra is. Hál' Isten, a királykérdés kikapcsolódott most már a politikából. Igazunk lett nekünk, mert mindig azt mondtuk, hogy a királykérdés úgy se mitőlünk függ. Kár volt annyit civódni rajta, kár volt a sok időért. Reméljük, most már hozzáfoghatunk a gazdasági és megelbetési kérdések megoldásához. Örülünk, hogy Bethlen is ezen az alapon akarja az egységes magyar pártot megalkotni. Mindjárt ízelítőt is adott a programból. Rendeletet fog kiadni, hogy az ezerbelánál nagyobb birtokosok földben adják le a vagyonváltást s az így nyert 500.000 holdat az állam a kis-

viteltek magukat szavazni. Meg is lett az eredmény: győztek a némelek. A mi népszavazásunk még lüdüklöbb legyen. Nem csupán Sopronról van most szó. Ez az első népszavazás. Ha itt fölényesen győzünk, egész Európa figyelme a trianoni békére irányul: nem volna igazságos, még több népszavazást elrendelni?! De bármit gondolnak künn, a jég megvan törve. Minden nyomorúságunk oka — a trianoni békeszerződés — léket kapott...

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf miniszterelnök folyó hó 14-én délelőtt

benyújtotta Horthy Miklós kormányzónak a kormány lemondását.

A kormányzó az ügyek vitelével továbbra is Bethlen István gróf miniszterelnököt bizta meg, a további dön-

★
AZ ELSŐ NÉPSZAVAZÁS. — Miután a fölkelők leszerelték Nyugatmagyarországon s barcaikat dicsőséggel befejezték, Sopron városára s a környező kilenc községre elrendelik a népszavazást, hogy akarnak tartozni: Magyarországhoz, vagy Ausztriához. A népszavazás elrendelése már egyúttal a magyar győzelmet is jelenti. Akárbogy is mesterkednek a bécsi ügynökök, nem vágyakozik sem ott, sem az elszakításra ítélt községekben senki sem a bécsi vörös paradicsom után, ahol a kommunista orgyilkosok már ugrásra készen állnak, hogy jöbessenek a Lajtán át — rekvirálni. Egy pillanatilag sem kételkedünk, hogy a népszavazás a magyarság óriási fölényével fog végződni. Mindazáltal, hogy minél fényesebb legyen az eredmény, mindenkinék, aki Sopronban és vidékén illetékes, sietve oda kell utaznia, hogy leszavazhasson. Némelországban a hazaszereket csodás példáit láttuk, mikor a felsősziléziai népszavazás volt. Nagybetegék bordágyon

Az 1919. június 24-iki ellenforradalom két vértanújának temetése.

Baloldali kép: A «Szeged» őrnaszád, mely az ellenforradalom két vértanúhalált halt hősenek: Csicsery László és Máhr Ottó sorhajóhadnagyoknak holttestét Bajáról hazahozta. A hajót Wulff Olaf flottilla-parancsnok fogadja. — Jobboldali kép: A vértanúk tetemének fölraivalozása és ünnepélyes beszentelése az Eötvös-téri rakodóparton.

tés jogát fentartva magának. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére számos politikust fog meghallgatni a politikai helyzetre vonatkozólag.

Betblen István gróf Hódmezővásárhelyen fogja kifejteni programját az egységes párt megalakítására. Törekvésében támogatják mindazok, akik — szakítva az eddigi pártharcokkal — becsületes, komoly, gazdasági és szociális politikát akarnak.

A földreform sürgős végrehajtása.

Betblen István gróf miniszterelnök e hó 9-én tanácskozást folytatott a földreform gyors végrehajtása ügyében. A tanácskozáson a kormány több tagján kívül megjelent Tóth János, az Országos Földbirtokrendező bíróság elnöke is. A tanácskozáson megállapodás történt arra nézve, hogy

az igényjogosultak földigényének kielégítését a járadékrendszerrel könnyítik meg, melynek a búzavaluta lesz az alapja.

A nagyobb birtokosok a földreform céljaira a bíróság által megjelölt birtoktesteket arany frankra szóló kötvényekért lennének kötelezve átengedni, míg a

földvásárlók a járadékot búzamennyiségben fizetnék.

Legközelebb rendelet fog megjelenni, amely szerint

az ezerholdon felüli birtokosok a vagyonváltást termésként kötelesek végrehajtani és így négy-ötszáz ezer hold föld jut az állam tulajdonába.

Ennek az igényjogosultak között való szétosztása azonnal kezdetét veszi.

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában. Amen.»

A Magyar Mezőgazdák Szövete- kezete harmincéves jubileuma.

November 10-én délelőtt rendes évi közgyűlés keretében ünnepelte meg a Magyar Mezőgazdák Szövetekezete közhasznú munkásságának harmincadik évfordulóját. Az országos ünneppé emelkedett közgyűlés fenyét megjelenésével emelte Horthy Miklós kormányzó. A kormány részéről megjelent Hegyesbalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter, Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter és Mayer János államtitkár a földművelésügyi miniszter képviselőjében. Ott láttuk ezenkívül a magyar közgazdasági és társadalmi életnek számos kitűnőségeit: Gbillányi Imre báró, Korányi Frigyes báró, Grün János volt minisztereket, Gaal Gaszton, a nemzetgyűlés elnökét, Miklós Odónt, a Duna-bizottság alelnökét, Papp Géza bárót, az Altruista Bank elnökét, Buday Barna gazdasági főtanácsost az OMGE képviselőjében, Ipolyi Keller Gyulát, a Futura elnökét, gróf Dessewffy Emilt, Ivánka Oszkárt, Balogh Elemert, Meskó Pált, Dömötör Lászlót, a Hangya testvérszövetkezet képviselőit, Szomjas Lajos államtitkárt, Fay Gyula, Czeltler Jenő, Sebándl Károly, Lukovich Aladár nemzetgyűlési képviselőket és még sokan másokat. Távolmaradásukat levélileg mentették ki: József királyi herceg, Darányi Ignác és Rubinek Gyula volt földművelésügyi miniszterek.

A kormányzót megérkezésekor Somssich László gróf elnök és Jeszenszky Pál vezérigazgató fogadták, az egybegyűlt közönség kitörő eljenezésben. Ezután megkezdődött a közgyűlés, amelyet Somssich László gróf nagyhatalmú elnöki megnyitó beszéde vezetett be. Köszönetét fejezte ki a kormányzóknak, hogy megjelenésével a mai közgyűlés jelentőségét fokozta, amivel egyúttal arról tett bizonyosságot, hogy a magyar mezőgazdaság érdekeit a szíven viseli.

Ezután Serbán Iván ügyvezető igazgató olvasta fel a társszövetkezetek és különböző gazdasági testületek üdvözlő átiratait, majd az elnök röviden vázolta a szövetekezeti küzdelmekben és sikerekben egyaránt gazdag pályafutását. Meleg hangon emlékezett meg elsősorban

Jeszenszky Pálnak (1), a magyar mezőgazdák vezérigazgatójának, ünneplése.

a szövetkezet alapítóiáról és immár elhunyt vezetőiről. Az élők közül *Bernát István* alelnök érdemeit emelte ki különösen, majd *Jeszenszky Pál* vezérigazgató ernyedetlen, eredménydús munkásságáról szolt a közgyűlés élénk helyeslése mellett, végül a tisztviselői karnak legrégibb tagjait üdvözlölte meleg szavakkal.

A kormány és a földművelésügyi miniszter nevében *Mayer János* államtitkár üdvözlölte a jubiláló szövetkezetet. *Beliczey Géza* az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület*, *Czettler Jenő* a *Magyar Gazdaszövetség* nevében hajtotta meg az elismerés lobogóját a szövetkezet vezetői előtt, akik gazdasági munkájukkal a megújuló keresztény Magyarország legszámottevőbb oszlopai. *Dessewffy Emil* gróf a *Hangya* és társintézményeinek testvéri üdvözlését tolmácsolta keresetlen szavakkal, majd *Korányi Frigyes* báró az *Országos Központi Hitelesítő Szövetkezet* őszinte elismerését fejezte ki.

A *Gazdák Biztosító Szövetkezele* üdvözlését *Gebhardt Károly* igazgató tolmácsolta. A tudományegyetem közgazdasági kara nevében *Fellner Frigyes* dr. dékán, a *Természettudományi Társulat* részéről *Norway Lajos* elnök méltatták a szövetkezetnek a közgazdasági tudományok fejlesztése iránt megnyilatkozó áldozatkésztségét. *Pest vármegye* és a *Pestvármegyei Gazdasági Egyesület* üdvözlését *Floch-Reichsberg Arthur* lovag tolmácsolta.

A rokonszenvnek és együttérzésnek e megnyilatkozásáért gróf *Somssich László* mondott köszönetet.

Ezután *Jeszenszky Pál* vezérigazgató előterjesztette az igazgatósági jelentést, amelyet *Gaal Gaszton* felszólalása, az előadó és az elnök felvilágosító megjegyzése után a közgyűlés a számadásokkal és felügyelőbizottsági jelentéssel egyetemben jóváhagyott. Ezzel a közgyűlés is hozzájárult azokhoz a fejedelmi adományokhoz, amelyek a szövetkezet önzetlenségét és hazafias áldozatkésztségét dicsérik. A szövetkezet több mint *hétmillió koronával több adományt juttat kulturális célokra.*

Az intézet *Jeszenszky Pál* vezérigazgató iránti háláját, akinek oroszlánrésze van a szövetkezet felvirá-

goztatásában s akire hálával gondol a szövetkezet minden tagja, tisztviselője és alkalmazottja, úgy rőtta le, hogy a közgyűlésen ötszáz-ezer koronás szociális jellegű alapítványt tett.

A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása után *Somssich László* gróf elnök néhány szóval berekesztette a közgyűlést.

*

Jeszenszky Pál vezérigazgató nevére tett félmillió alapítvány oklevelének átadása külön ünnepe volt az intézetnek. A teljes számban megjelent tisztviselői kar lelkes éljenzéssel köszöntötte a köztük megjelenő *Jeszenszky Pál* vezérigazgatót, akit elsőnek *Somssich László* gróf üdvözlölte az igazgatóság nevében. Majd *Serbán Iván* dr. ügyvezető igazgató köszöntötte a közszeretetlen álló vezérigazgatót, akinek különösen igaz emberi érzések-

től áthatott szívét és lelkét méltatta. *Jeszenszky Pál* az elhangzott beszédekre válaszolva kijelentette, hogy az egymás kölcsönös megbecsülésének tulajdonítható az, hogy a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezele* olyan tisztviselői karral rendelkezik, amelyre büszke lehet minden társadalmi és gazdasági intézmény.

MEZŐGAZDASÁG

A hasznos madarak védelme.

Irtá: *Szemere László*, madártani előadó a földm. minisztériumban.

Gyümölcsfáink legtöbb rovarellenségének, köztük a vértetűnek is, alapos pusztítói a fáradhatatlan *cinégék*. Eszerint az emberi munka mintegy teljességtelére, befejezésére vannak ők hivatva; semmiféle irtási móddal sem tudunk valamely rovarféleséget teljesen kiirtani, továbbá a kezdődő veszedelmet se vehetjük mindig idejekorán észre.

A cinégék, főként téli időben, a gyümölcsfákat tövüktől kezdve az utolsó ághegyig alaposan átvizsgálják, meglelik a vértetűtanyákat is s azokat kibontva, elpusztítják. Tanácsunk tehát egyszerűen az, hogy kertünk nagysága szerint több-kevesebb két és fél centiméteres nyílású fészekodút helyezünk ki kertünkben, hogy a cinégéket, amelyek odvakban költenek — portánkra telepítsük. (Nagyobb nyílású fészekodú azért nem célszerű, mert azokba a verebek is beköltöznek.)

$\frac{1}{2}$ —1 holdas kis gyümölcsösben 10—15 fészekodú kihelyezése már biztosítja a gyümölcsöst s mi számos példát hozhatnánk fel arra, hogy ez minő haszonnal jár. Legtöbb megfigyelőnk említi, hogy amióta a cinégéket megtelepítette, olyankor sem férges a gyümölcse, amidőn a vidéken ép gyümölcs alig van. Hogy pedig

épen a vértetűt is pusztítják, azt is megfigyelték már. Emellett természetesen nem óhajtjuk mi a rovarvilág másféle pusztítási módjait (vegyi, mechanikai stb.) kifogásolni, de azt ismételt hangsúlyozzuk, hogy minden irtási módot a madárvilág mintegy kiegészít, teljessé tesz. Hogy a teljes munkát nem végezhetik, annak az az oka, hogy alkalmas odvas fák híján kertjeinkben el nem szaporodhattak. Épen ezért kell őket alkalmas fészkelő ládikák vagy mesterséges fészkekodvak által kertünkbe telepíteni.

Az anyagi hasznon kívül az erköcsi se megvetendő. Kész mulatság és okulás, főleg a gyermekeknek az a buzgalom, odaadás, mellyel a cinegepár népes családját etetgeti, gyámolítja.

Kora nyáron, mikor a gazda a kis csikó első futkározásában gyönyörködik, kertjében is élénkséget, több kis családi tűzhelyet láthat majd, ha így téli időben nem restell néhány fészkelő összeszerelni, vagy ha részánja magát arra, hogy széles fakéregdarabokkal a vastagabb fák villás elágazásait elébb kétfelől oldalt beborítja (apróbb szegekkel odaszegje), az egyik oldalon, a keletre vagy délnek nézőn, bevágja a két és fél centiméter átmérőjű röplyukat, azután a kettőt egy alkalmasan kifaragott harmadik fakéregdarabbal befedi. Ez a ráfordított időn kívül mondhatni semmibe se kerül s általa nyáron fészkelőhelyhez, télen hálótanyához juttatjuk, kertünkhöz köztjük a mi kis ingyen dolgozó munkatársainkat, a cinkéket.

Természetesen más kerti madarak is pusztítják a kártékony rovarok egyik-másik fajtát, mint pl. a csuszkák, nyaktekercsek, légykapók, barázdabillegetők és rozsdafarkúak, azonban ezeknek a madaraknak fészkelési módjai kissé különböznek a cinkékétől, amennyiben előbbieket kissé nagyobb nyílású (három és fél centiméteres) odvakat kedvelnek. Ha ilyeneket is alkalmazunk, akkor már arra is kell ügyelni, hogy a házi verebeket onnan távol tartsuk és a sok lomot, szalmát, tollat, amellyel ezek ezt tele hordják, időnként kitakarítsuk.

Az utóbbi három madárféleség pedig egészen tág, szinte egy tenyérnyi széles nyílású odvakat szeret, ha ilyeneket a csűr, vagy valamely más épület déli falára, egészen az eresz alá szögezünk, biztosan számíthatunk megtelepedésükre. Az a fő, hogy olyan helyre tegyük, ahová házi macska nem férközhet.

A MUST ERJEDÉSE. A szőlőbogyókon s a levegőben ezer és ezer apró, szabad szemmel nem is látható egysejtű lény, ú. n. erjesztőgomba tartózkodik, melyek a mustba jutva, annak cukoranyagát szeszé és szénsavvá változtatják. A szesz mint folyadék, a mustban visszamarad és a bornak szesztartalmát adja, míg a szénsav gázalakú lévén, buborékok alakjában a must felszínére tör. Mint-hogy a szénsavgáz nehezebb a levegőnél, a hordó oldalán lefolyik a pince aljába és innen

kiszorítja a levegőt, illetőleg a levegő oxigénjét. Az olyan pincében tehát, hol sok must erjed, megfullad az ember és elalszik a gyertya, mert az élethez és az égéshez szükséges oxigént a nehezebb szénsav kiszorította a pince mélyebb részeiből. Ha valakinek tehát oly pincébe kell mennie, hol must erjed, vigyen magával hosszú nyelre erősített égő gyertyát. Mielőtt a padló közelében tartott gyertya elalszik, forduljon az illető azonnal vissza, mer esetleg a mélyebb pincerészletekben már az ő orra magasságáig szénsavval telített a pince üre s így ő is megfulladhat. A mustnak 10/0-nyi cukortartalmából körülbelül 1/20/0 alkohol lesz. Hideg helyiségben az erjesztőgombák nem működnek; ha tehát a pince hőmérséke a 10—15°-ot se éri el, fűteni kell. A legalkalmasabb hőmérsék a must erjesztésére a 12—18° C. A fűtést 3—4 hétig kell folytatni. Nagy meleg megöli az erjesztőgombákat. Ha tehát a mustot felfőzzük s így előljük a benne levő erjesztőgombákat, a felfőzés után pedig bedugaszoljuk, hogy a levegőből újabb erjesztőgombacsirák be ne hullhassanak, akkor a must nem erjed meg, hanem édes marad. A vörösbornak való mustot a bogyóhéjakkal együtt erjesztik, mert csak a szesz (mely az erjedéskor keletkezik) képes kivonni a bogyóhéjból a festőanyagokat. Fekete szőlőből erjedés előtt kipréselt mustban tehát nem lesz festőanyag s így nem lesz vörös a bor.

MILYEN ÉS MENNYI MŰTRÁGYÁT VÁSÁROLJUNK? E kérdésre nem lehet olyan határozott feleletet adni, mely minden gazda földjét illetőleg helyes lenne. Talaja válogatja. Aki tehát e kérdésre megbízható feleletet vár, annak földjein próbákat, kísérleteket kell folytatni. E célból jelöljön ki földjén kb. 1/2-holdas parcellákat közvetlenül egymás mellett oly részleten, hol a talajminőség teljesen egyenlő. Most hagyjon egy parcellát trágyázatlanul, a következőre vessen pl. 1/2, a harmadikra 1, a negyedikre 1 1/2 métermázsza szuperfoszfátot. Aratáskor gyűjtse minden parcella termését külön, csépelje külön s így számítsa ki, melyiken fizette ki magát a terméstebblettel a beléje tett műtrágya. Biztonság kedvéért nem árt a következő évben a tábla más helyén a kísérletet megismételni. Hibás lenne azonban istállótrágyával trágyázott parcellát is beállítani a kísérletbe, mert senki se mondja, hogy a műtrágyák az istállótrágyánál nagyobb hatásúak. Ellenkezőleg. A műtrágyák csak az istállótrágyahiányt vannak hivatva orvosolni.

Pinzgau-i tehének igában.

A meggyipiros pinzgau-i fajta erős szervezetével különösen alkalmas az igaerő-termelésére. Teheneit is be szokás fogni. A mérsékelt igázás nem árt a tejtermelésnek se, ha az állat kellően van takarmányozva, azaz kap elegendő tápanyagot a tejtermelésre is, meg az erőtermelésre is.

A RÉTEK FELVÁLTOTT LEGELTETÉSE. Bizonyos vidékeken a trágyázott réteket felváltva az egyik évben lelegeltetik, a másikban kaszálják. Még gyakrabban a réteket csak 3, 4, 6 évenként használják legelőnek. Ennek helyességét az illető gazdák azzal okolják meg, hogy azok a durvább füvek, amelyek a fokozott marhatrágya révén a réten megteremnek, legeltetés közben kivésznek és a kevésbé értékes füvek helyébe jobb füvek lépnek. Viszont nem lehet kétségbe vonni, hogy valamely rétet hozama legeltetésnél rendszerint kisebb, mint a kaszálásnál, mivel sok növény letaposás folytán veszendőbe megy. Ez a veszteség annál nagyobb, minél észszerűlenebbül járunk el a legeltetéskor. Ha pl. az állatokat magis fűbe és nagy területre bocsátjuk, akkor sok takarmány taposódik össze és megy veszendőbe, míg megfordítva: csak alacsonyfűvű, kis részleteket legeltetve a veszteség nagyon kicsi lesz. Nem minden talajnem és dűlő alkalmas a legeltetésre. Száraz vidékek a legeltetésre kevésbé alkalmasak, mivel a talaj könnyen megkeményedik. A legeltetés nem teszi feleslegessé a rétet trágyázását. Pontos megfigyelések igazolják, hogy ha a rétet legeltetés után trágyazzuk a takarmányhozam még nagyobb és az ily területen esetleg több takarmányt kapunk, mint kaszálásnál.

TISZTASÁG A SZÜLÉS KÖRÜL! Az istálló padlóján, falain, az almon, az állatpolók ruháin és piszkos kezein hemzsegnék az olyan baktériumok, melyek sérüléseken át az állati szervezetbe jutva, ebben gennyedő folyamatokat, gyulladásokat, lázt, sőt elhullásokat idézhetnek elő. E baktériumok különösen veszedelmesek a szülő anyára és az újszülöttekre. Nehéz szülés esetén legtöbbször szakadások lépnek fel a hüvelyben s így nyitott kapuk jönnek létre a baktériumok számára. A méh is nyitott, miért is a szülés után szokott fellépni legtöbbször a méhgyulladás, az ellési láz, ellési benuvás stb. súlyos betegség. A magzatnak nyitott köldöke is kapuja lehet a fertőzésnek s nyomában a köldökgyulladás, genny- és evérűség, bénaság stb. veszedelmek járnak. A szájon át a szennyes jaszakról, itatóedényekről, kettrecrészekről jutnak a baktériumok a gyenge, csekély ellenállóképességű gyomorba s így vérhas, fertőző tüdő-melhártyagyulladás útján pusztíthatják el az újszülötet. Mind-ezen bajoktól megmenthetjük állatainkat úgy, ha a helyet, hol az anya szülni fog, gondosan kitisztogatjuk, tiszta almot teszünk alá, szűrés után pedig az anya szennyezett testrészeit langyos fertőtlenítő (2-3⁰/0-os kreolin, lysol) oldattal lemoszuk, hogy az esetleges fertőző anyag onnan eltávolodjék. A padló alapos fertőtlenítése után pedig puha, tiszta, száraz alom adandó az anya alá. Különösen ott kell nagy gondot fordítani a tisztaságra, hol az említett fertőző betegségek már előbb is felléptek. Ha ilyen helyeken az alom, padló, falak, rácsok, itatóedények és jaszak gondos tisztogatására és fertőtlenítésére (mészelés) nem ügyelünk kellőleg, akkor nem tudunk felnevelni egyetlen új ivadékot sem.

Kép az orosz éhínségből.

Egy menekült házaspár Samarában rettenetes nyomorban

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. A földbirtokreform megoldása náunk még késik, nem lehetne-e a végrehajtást meggyorsítani és különösen a hadviselés igényeire nagyobb figyelmet fordítani? (Hadirokkant) — **FELELET.** A földreformtörvény megvalósíthatóvá teszi azt a gondolatot, hogy az állam vegye át az eladásra került, vagy általában birtokpolitikai célokra megvásárolt földeket és a kisembereknek haszonbérletbe adja ki, felfüggesztvén a megváltást mindaddig, míg elfogadható földárak lesznek. Ahol nagyobb birtok van, ott ezen a módon lehet kishaszonbérleteket szerezni. A Földbirtokrendező Biróság minden hozzáérkező kérelmet megvizsgál és igyekszik a földszerzési vágyat a megvalósítás útjára terelni. Kár volna tehát elveszteni a bizalmat. Egyelőre természetesen a magas földárak miatt inkább csak kishaszonbérletalkításról lehet szó. Ha van nagyobb birtok a háttérben, késégtelennek tartjuk, hogy ez irányú törekvésük nem marad siker nélkül. Egyébként részletes tájékoztatás céljából ajánljuk a birtokpolitikai útmutatót, amely kiadóhivatalunknál kapható tíz koronáért.

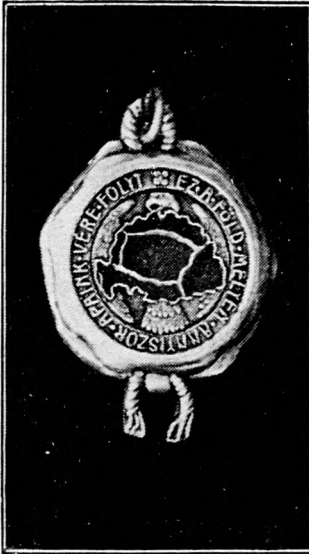
Sun Yat-sen, a délkinai köztársaság elnöke, feleségével, aki Amerikában egyetemi tanulmányokat végzett.

KÉRDÉS. Előosztályú vitézségi éremről semmi irásom nincs. A főhadnagynom írta meg, hogy ki lettem tüntetve. Hogy igazolhatom az éremre való jogomat és mikéint kaphalom meg az utána járó díjat? (Előfizető.) — **FELELET.** Ha valaki vitézségi érméről szóló igazolványát elvesztette, vagy nem kapta meg, úgy a katonai nyilvántartó irodánál jelentse be igényét és nevezze meg azokat — lehetőleg két tisztet — és adja meg azoknak a pontos címét, akik az érem adományozásáról tudnak. A jegyzőkönyvet a csapattesthez, illetve a csapattest elszámoló keretéhez küldik. Az ezred folytatja le a jogosultság bizonyítását és ha ez megtörtént, illetve az igazolás sikerrel járt, a nepjöléti minisztérium utalja ki az éremdíjat. Az elmaradt éremdíjat csak a kérelem beadásától számított egy évre visszamenőleg fizetik ki.

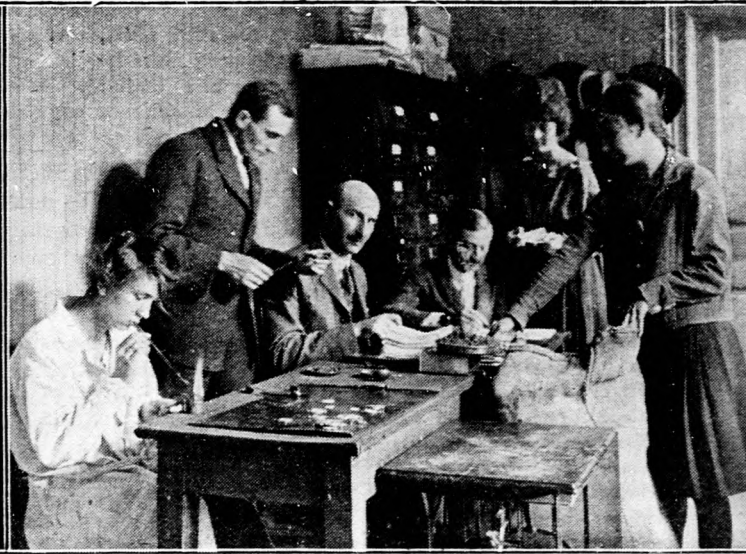
KÉRDÉS. Gyermekek hiányában a feleségemet illeli-e meg az öröklés, ha vagyonomat a szüleimtől öröklöttem? (St. G.) — **FELELET.** A törvényes feleséget csak a haszonélvezet illeti meg, gyermekek hiányában a vagyont visszazárja a szülőkre, ezek nemléteben azok leszármazóira.

KÉRDÉS. A postai küldőnc vagy levélkihordó köteles-e az újságot kézbesíteni? (Előfizető, Kaba.) — **FELELET.** Köteles.

TORLÓDÁSOK A NAPTÁR SZÉTKÜLDÉSÉBEN Lap- és naptárelárusítóinkat és a Hangya-szövetkezeteket ez úton is figyelmeztetnünk kell, hogy a naptárföldény közeledtével a megrendelt naptárak szétküldése két-háromnapos késést szenved. Mivel e hó végével és december havában mindjobban fokozódni fog a rendelések torlódása, viszont nem szeretnők, ha naptáraink árusításával foglalkozók éppen a naptárárusítás földényében maradnának ezen gazdag tartalmú legkedveltebb és legelterjedtebb naptárak nélkül, felkérjük az összes naptár-árusítókat, hogy amennyiben ezideig rendelést még nem adtak, vagy pedig úgy látják, hogy raktárkészletük nem lesz elegendő, úgy szíveskedjenek rendelésüket haladéktalanul beküldeni. A «Vasárnap» kiadóhivatala.

Ezüstből készített bulla, közepén egy parányi rög a csonkítatlan Magyarország földjéből.

Az ereklyét őrző bullákat az Országos Menekültügyi Hivatal ellenőrzése mellett töltik meg a szentelt röggel. A bizottság az ereklyéket sorszámokkal jelöli meg és a föld eredetéről hiteles igazoló okmányt állít ki.

A legújabb magyar ékszer.

Az 1. számú arany ereklye, melyet a kormányzónak ajánlottak föl.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

AZ OSZTRÁKOK MEGSZÁLLOTTÁK NYUGATMAGYARORSZÁGOT. Az osztrák csapatok, miután a kormány felszólítására a felkelők elhagyták állásaikat, az elmúlt vasárnap délelőttjén kezdték meg az Ausztriának ítélt nyugatmagyarországi terület megszállását, a népszavazási zóna kivételével. A megszállott községekben valóságos katonai diktatura uralkodik, amennyiben a polgári közigazgatás a katonai hatóságnak van mindenben alárendelve. Az osztrák nemzetgyűlés a legközelebbi ülésének egyikén hagyja jóvá a velencei egyezményt. A nyugatmagyarországi foglyok kicserélésének ügyében tárgyalások folytak Magyarország és Ausztria között, amelynek eredményeképpen a foglyokat ki is engedték, csupán Egan Imre dr. volt főispánt nem adták ki az osztrákok, akit gyilkosságra való felbujtással vádolnak.

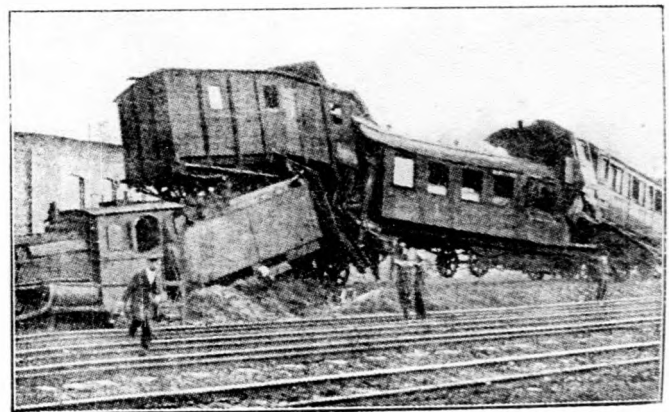
TÖBB DÉLI KÖZSÉG VISSZACSATOLÁSÁT REMÉLHETJÜK. A magyar és jugoszláv határon a Mura mentén hónapok óta egy határmegállapító bizottság működik, amely már befejezte a vend vidékeken a helyszíni tárgyalásokat és most egy közbeeső vonalat tanulmányoz. Amennyiben a legfőbb tanács ezt az új vonalat jóváhagyná, úgy több községnek Magyarországhoz való visszacsatolása remélhető.

KARÁCSONYÁJT ITTHON LESZ MINDEN OROSZ HADIFOGOLY. A Hadifoglyok Hozzáértőinek Egyesülete a Vöröskereszt-Egylet helyiségében ülést tartott, amelyen Jungert Mihály dr. miniszteri tanácsos vázolta a hadifogolyügy jelenlegi állását. Hangoztatta, hogy az Oroszországban kötött megegyezések folytán már most tisztán idő kérdése, hogy összes hadifoglyaink milyen sorrendben és mikor kerülnek haza. Jungert tanácsos kijelentette, hogy minden valószínűség szerint karácsonyig lebonyolódik a hadifogolyakció ügye, de legkésőbb karácsonyt követő néhány héten belül idehaza lesznek az összes fuszok.

A VÖRÖS CSAPATOK FUTNAK AZ UKRÁNOK ELŐL. A szovjets csapatok az ukrán csapatok váratlan sikerei következtében rendetlenül vonulnak vissza a Dnyeperen át. A vörös hadsereg sok osztaga megszökött és az ukrán csapatokhoz csatlakozott. Azokban a városokban, amelyeket elragadtak a szovjets csapatoktól, valamennyi népbiztost agyonlőtték.

MEGKÖTÖTTÉK A CSEH-LENGYEL POLITIKAI EGYEZMÉNYT. A napokban aláírták a cseh-lengyel politikai egyezményt. A szerződés legfőbb tartalma a jóakarató semlegesség kölcsönös kötelezettsége arra az esetre, ha Lengyelország vagy Csehország háborúba keverednék. Csehország Keletgaliciában, Lengyelország pedig a Felvidéken jelent érdektelenséget. Ha Lengyelországnak Oroszországgal vagy Németországgal vizsgálja támadna, Csehország nem fog állást foglalni.

AZ ÁNTÁNT GONDOSKODIK A KIRÁLYI CSALÁD ELLÁTÁSÁRÓL. Károly király és Zita királyné ellátásának költségeit most az ántánt fogja viselni és később fognak tárgyalni arról, hogyan lehetne ellátásukat állandóan biztosítani. Gondoskodás történt arról is, hogy a királyi pár Svájcban maradt gyermekeinek ellátása változást ne szenvedjen. A gyermekeket a Rohrschach melletti Wartegg-kastélyba költöztetik.

Vasuti szerencsétlenség Bambergben (Németország).

Mezőgazdasági munkásárverés. Bostonban (Északamerika) a munkásokat kiállítják és hangos szóval kínálják a telepeseknek.

bírák is egyben, a közgyűlés halasztó határozatot hozott. Sztehló Kornél egyetemes főügyész javaslatára kimondta, hogy az evangélikus egyház képviselőket kér a magyar-cseh kormány-tárgyalásokon, továbbá az előt a döntőbírótság előtt, amely a Felvidék egyházi vagyonának felszámolására nézve fog határozni. Az 1848. XX. törvénycikk dolgában a kormánnyal közölni fogja a gyűlés az újabb óhajításokat. A vegyes házasságok értelmezése ügyében az egyetemes gyűlés elhatározta, hogy mindenben a pápa öszentsége 1909-iki álláspontján van, amely a vegyes házasságokat érvényeseknek mondja ki. A zsinat összehívására nézve Prónay Dezső báró örökös tiszteletbeli egyetemes felügyelő nyilvánította álláspontját. Eszerint nem időszzerű a zsinatnak mostanában való összehívása. A protestáns

AZ EVANGÉLIKUS EGYETEMES EGYHÁZ KÖZGYŰLÉSE. Mult hét szerdáján délelőtt a Deák-téri polgári leányiskola dísztermében kezdődött meg a magyar honi evangélikus egyetemes egyház közgyűlése. A gyűlés elnöke egyházi részről Geduly Henrik tiszakerületi püspök és Solyomossy Lajos báró egyetemes felügyelő. Akormányt Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyi miniszter képviselte. Geduly püspök imája után Solyomossy báró, az új egyetemes felügyelő mondott elnöki megnyitót. Kaas Albert báró bírálta az elnöki előterjesztés irányelveit. Beszéde után Szeleányi Aladár egyetemes főjegyző tette meg előterjesztéseit. Kapi Béla püspök indítványa fölött, amely szerint a kerületi felügyelők ne lehessenek egyháztörvényszéki

tábori püspökség ügyében elhatározták, hogy az eredeti terv mellett foglalnak állást, amely felváltva a református, illetve az evangélikus egyházakból jelölne ki a protestáns tábori püspököket. Este a Deák-téri templomban ünnep volt, amelyen Raffay püspök mondott nagy hatást keltő beszédet.

A GAZDÁK A FÖLDVÁLTSÁG HÁROM HÓNAPOS FIZETÉSI HATÁRIDEJÉNEK MEGHOSSZABBÍTÁSÁT KÉRIK. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Somssich László gróf elnöklété alatt ülést tartott. Mutschembacher Emil dr. beszámolt a mezőgazdaságot érdeklő kormányrendeletekről és vázolta azokat a kívánalmakat, amelyeknek elintézését a gazdatársadalom a portorosei tanácskozás-tól várja. A gazdák tiltakoznak az ellen, hogy a vagyonváltás végrehajtási utasítása a mezőgazdasági érdekeltségek meghallgatása nélkül állíttassék össze és jelenjen meg. Súlyosan érinti a termelő gazdákat az, hogy a vagyonváltás végrehajtási utasítása még mindig nem jelent meg, mert a földváltás törvénye szerint, ha a gazda a váltást három hónap alatt kifizeti, úgy a váltás métermázsánként 1000 koronás búzaárban róható le. A törvény szeptember hó 8-án jelent meg, tehát annak értelmében az 1000 koronás búzaár csak december hó 8-ig lenne érvényben. Az adóhivatalok, miután a végrehajtási utasítás még nem jelent meg, a fizetést nem fogadják el. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy sürgős feliratban kéri a kormányt, hogy a három hónapi határidőt a végrehajtási utasítás megjelenésétől kezdve számítassák és hogy ezt a kedvezményt részletfizetés esetében is engedélyezzék. Ugyancsak feliratban fogja kérni az OMGE a kormányt a dohánybevéltási árak felemelésére.

A KÖZÉLELMEZÉSI TANÁCS ÜLÉSE. Az Országos Közlelmelési Tanács Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével teljes ülést tartott, melyen elfogadta a bab és burgonya kivételnek teljes eltiltására vonatkozó javaslatokat, a cukorra nézve pedig azt a javaslatot, hogy a forgalom szakképzettség megalakítása mellett állandó ellenőrzés alatt tartassék. A tojás kivételére nézve a tanács úgy határozott, hogy a külföldön rendkívül felemelkedett árakra való tekintettel a külföldre szállított az eddigi 1:1 aránynál nagyobb arányban adjanak el loját az itthoni közfogyasztás számára. A zsirkérdésben intézkedés történt az állami hízalási akció lebonyolítása és a zsirkebehozatal engedélyezése iránt. A tanács hozzájárult megfélelő költések mellett ötvenezer sertésnek szalmagyártás céljára való felhasználásához.

A LESZERELT HADIFOGLYOK ILLETMÉNYE. A honvédelmi minisztérium hadifoglyosztálya közli, hogy a leszerelt hadifoglyok a hadifogság időtartamára illetéktulajaitkat leszerelési igazolványuk alapján csak az állandó tartózkodási helyük szerint illetékes törvényhatóság (Budapesten a központi, vidéken járási, városi) népgondozó kirendeltségnél kérelmeznek.

DEBRECEN VÁROS UTCAI MELEGEDŐKET ÁLLÍT FEL. A debreceni törvényhatóság a város különböző helyein nyilvános melegedőket állít fel, hogy ezáltal sok ember, akinek a nap javarésztét az utcán kell eltöltenie, vagy akiket otthon is fűtetlen, hideg lakás vár, legalább néhány órára meleghez jussanak.

A SZOVJETKORMÁNY KÉNYSZERMUNKÁRA VON MINDEN FÖLDMÍVEST. A szovjet-kormány a földműveseknek tett ígérete ellenére, mely szerint teljes gazdasági szabadságot ad nekik, most bevezette az úgynevezett munkaadót, ami lényegében nem más a kényszermunkánál. Azok a földművesek, akik alkalmasak rá, évenként száz napot az állam szolgálatában kell, hogy dolgozzanak. Mielőtt ezt az állami szolgálatot nem teljesítették, saját munkájukat nem végezhetik.

A SZERBEK LEMÉSZÁROLJÁK AZ ALBÁNOKAT. Albániában azokból a falvakból, ahová a szerb csapatok bevonultak, a lakosság a fővárosba és a tengerpartra menekül. A szerb csapatok valamennyi faluban nagy mértékűt visznek végbe. Montenegróból szintén szerbellenes lázadás kitörését jelentik.

VÖRÖS PIPACS AZ ANGOLOK FEGYVERSZÜNETI EMLÉKJELE. A fegyverszünet megkötésének emléknépját egész Angliában nagy ünnepélyességgel ülik meg. A londoniak ezen a napon flandriai vörös pipacsot fognak a gomblyukukban viselni azoknak az angol halottaknak az emlékére, akik a flandriai csatamezőkön nyugszanak. A fővárosban rengeteg műpipacsvirágot árulnak; ezeket a virágokat az elpusztított észak-franciaországi területek asszonyai és gyermekei készítették és az árusításukból befolyó jövedelmet a volt katonák támogatására fogják fordítani.

NÉMETORSZÁGBAN NEM LESZ FARSANG. Tekintettel Németország helyzetére és különösen a gazdasági viszonyok bizonytalanságára, Kölnben betiltottak minden farsangi előkészületet. A birodalmi kormányt felhívták, hogy egész Németország területére hasonló tilalmat bocsásson ki.

CELLÁKBÓL — BIBORNOKI LAKÁSOK. A lakásszükség nemcsak a legyőzött országok baja, hanem éppen úgy sújtja a győzteseket is, különösen Olaszországot, főképpen pedig Róma városát, amely a háború alatt magához szívtá a cápákhoz elnevezett hadiuzsorások ezreit. A háziurak itt is alaposan emelték a házbéreket és ezt ugyancsak megsínylették még a — bibornokok is, nevezetesen azok, akik a Vatikánban végeznek szolgálatot. Ezek közül Fröhwrth bibornok majdnem hajléktalan lett, mert háziura 75 ezer lírára emelte fel a lakbérét, ami messze túlhaladja a fizetőképességét. Ez a lakás-mizéria arra indította a Szentszéket, hogy, miután a Vatikánban más lakható helyiség nincs, az inkvizíció volt fogháznak celláit lakásokká alakítsa át a bibornokok részére.

KÉTSZÁZ MILLIÁRD DOLLÁRNÁL TÖBBE KERÜLT A VILAGHÁBORÚ. Ernest L. Vogart, az illinois-i egyetem nemzetgazdász, «Háborús költségek és azok fedezése» címen könyvet írt, amelyben a világháború összköltségeit 208 millió dollárra becsüli. Vogart megállapítása szerint az egyes államok a következő terheket viselték: Egyesült-Államok 31 milliárd, Nagybritánia 44, Franciaország 25, Oroszország 22, Olaszország 12 milliárd, Szerbia 389 millió, Románia másfél milliárd, Németország 40, Ausztria-Magyarország 20, Törökország 1 milliárd dollár.

CSODÁLATOS FAJKOCA. Varga Kálmán újkigyósi birtokosnak olyan szép gazdasága van, hogy megérdemli a megemlékezést, Három éves fajkocája soványan 350 kilogramm súlyú, hossza 240 centiméter, magassága 107 centiméter.

SAJAT GYERMEKEINEK A NAGYAPJA. Egyik amerikai lap közli az alábbi, első pillanatra lehetetlenségnek látszó rokonságokat. M. Bidder György elvált nejétől, azután feleségül vette volt hitvesének az anyját. Ilyen módon saját gyermekeinek nagyapja lett. Ime egy másik, még bonyolalmasabb eset: körülbelül húsz esztendővel ezelőtt egy sanfranciskói hölgy, Mrs. Eliza Grant-smith feleségül ment nagybátyjához, aki özvegy ember volt s első felesége új hitvese nagysanyjának a nővére volt. Ennek következtében a férj saját apjának az apósa lett.

KELETEURÓPA LEGHOSSZABB ALAGÚTJA. A nagybánya—máramarosszigeti vasútépítési munkálatok a rendkívül nehéz terepen mintegy két évet fognak igénybe venni. Az új vasútvonalnak szenzációja lesz az az alagút, amelyet az építés során nyolc kilométeres hosszúságban fúrnak a Gutin-hegyen keresztül.

KIFARADT A SZOVJET BANKÓPRÉSE. Legújabbban az orosz szovjet a közigazgatási hivatalnokainak a fizetést nem természetben, hanem pénzben adja ki, ami rendkívül nagy elégedetlenséget kelt, annál inkább, mert a bérek fizetése sokszor elmarad. Ugyanis a szovjet papiros híján nem győzi a bankónyomást.

A HAZAI FATERMELŐ R.-T. igazgatósága a november 18-ára egybehívott közgyűlésnek 150 korona osztalék kifizetését és az alaptőkének 30 millióról 40 millióra való fölemelését fogja javaslatba hozni.

A TALÁLÓS KÉRDÉS. Asztagot raknak a pusztán a béresek. Az utolsó szeker most kanyarodott el a tarlóra, pihennek hát, amíg új rakomány érkezik. Leülnek a puha kényekre és azzal mulatnak, hogy találós kérdéseket adnak fel egymásnak. Persze, ez nem megy simán, óriási nevetéssel, ugratással jár.

A nagy lármára az asztaghoz megy az uradalmi irnok s mikor meghallja, hogy miről van szó, az emberek felé fordul: — Majd én feladok egy számtani rejtvényt, aki megfejti, az kap tőlem egy szivart.

Az emberek összeszedik az eszüket, várják a szót.

— Azt mondják meg, — mosolyog az irnok — ha egy nadrág ötszáz koronába kerül, egy kabát ezer koronába kerül, akkor mibe kerül egy pár harisnya?

Halotti csend... Az emberek gondolkoznak. Mulik egy perc, mulik két perc Az irnok megszólal:

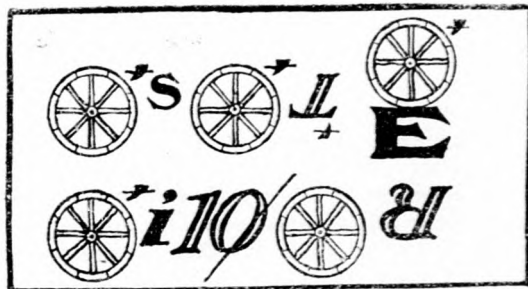
— Senki se tudja?

— Én tudom! — villan fel egy görbelábú, zömök kis legény.

— No, mibe kerül a harisnya? — Nevet az irnok.

— Ha egy nadrág ötszáz koronába kerül — vigyorog a zömök kis ember — egy kabát ezer koronába kerül, akkor a harisnya a — csizmába kerül.

REJTVÉNY.

Beküldte: Horváth Károly, (Sáp.)

A rejtély helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 49-ik számunkban közöljük.

A 44-ik számunkban közölt rejtély helyes megfejtése:

1. Képrejtély: Egyszer egy az egy.
2. Rejtett madárnevek: Kanári, gólya.

Megfejtették. Király Lajos, Baukó György, Nagy László, Szijártó Ferenc, Sipos István, id. Boros Pál, Korocs Sárka, Szücs Lajos, ifj. Ritecz István, Bucsi Sándor, Vedrődy Gusztáv, Szobek Loránd, D. Tóth Imre, Szabó Károly, Zsolczay Mihályné, Sz. Máté Lajos, Szász Gyula, Kátai Andor, Heves Sándor, Borza Jolán, Nagy Balázs.

Jutalomkönyvet nyertek: Szijártó Ferenc (Szentes), Király Lajos (Simontornya), Nagy László (Nemesdéd), D. Tóth Imre (Szentes), Bucsi Sándor (Békés), Szász Gyula (Budapest), Kátai Andor (Pécs), Heves Sándor (Hódmezővásárhely), Borza Jolán (Eger), Nagy Balázs (Újpest).

A 45-ik számunkban közölt rejtély helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

SZIVARVÁNY

ELBESZÉLÉS
IRTA: TÁRNAI ISTVÁN

(10. folytatás.)

István hallgatott. Ő sem tudott szólni. A torka úgy összeszorult, hogy nem fért át rajta egyetlen hang sem. A szeme égett, valami nem hívott könny akart

belefészkelődni. De csak nem fog sírni. Hiszen hát... Ő itt bíró volna, igazságot védő. Csak nem fogja megsíratni a bűnöst, aki megcsalta, aki megszegte a neki tett esküt, míg ő idegenben szenvedt... Így tüzelte magát, de csak kényszeredve, nem akart rálenni a lelke az irgalmatlanságra. Az a könny, az a könny csak ott fészkelődött szeme szögletében. Mért is sír az asszony? Ő nem tudja nézni. Ő neki ne sírjon, azzal le nem veszi a lábáról. Hát mért sír? De mikor mégis sír. S mikor minden könnye az ő szívére csöppen s ott égeti, marja... Eh!... S csak hogy éppen hangot adjon, hogy elriassza a csendet, odaszólt, pedig úgy is tudta:

— Férj, leány?

Panni felnézett. Letörülte a szemét a kötője szélével s mosolyogni igyekezett. Szégyelte, hogy sírt, hogy így erőt vett rajta a gyöngeség.

— Lány. Kékszemű. A haja meg szőke. Amilyet maga áhitott mindég.

Igen, ilyet áhitott mindég. Kékszeműt, mint a búzavirág. És a haja legyen olyan szőke, mint az érő búza, a testecskeje gyöngye, mint a harmat és a kacagása, mint a pacsirta füttye a magasságos égben. Helyette fia lett. Erős, zömök kölyök, éppen ellentéte annak, amit kívánt, de ép azért szerette, mert nem volt korcs. Ellentéte volt a másoknak a szélsőségig. Most a gondolata a kékszemű kislányról átugrott a barna kis kölyökre. Nem volt-e rossz sora? Nem foglalta el a szeretet porcióját az anyja szívében az a másik, az az idécsöppent? És hogyan bánt vele az az ember, aki csak vétkezve gondolhatott ő rá, az igazi jussúra. Szinte félve kérdezte — hátha nem jót hall majd.

— A fiamat nem bántotta, verte?

— Gábor?

Ez a név, ez a név, de bántóan hangzott, de felajzotta benne a keserűséget. Nem tudta kimondani ő is, hogy az asszony mondta.

— Az.

— Hogy szerette-e? Lehozta volna neki a csillagot az égről, még a göncölszekerét is. Mikor most négyhete, hogy letelt a szabadsága, ismét behívták, alig tudott elszakadni tőle. Megcsókolta százszor, a könnye meg csak úgy patakzott a szeméből.

István hirtelen ránézett az asszonyra.

— Téged is megcsókolt?

Követelő volt a hangja, vallató, számonkérő. A menyecske lesütötte a szemét és nem felelt. István rácsatant, követelőn, választ várón. Felelni kellett. Az igazat? Vagy tán jobb lenne hazudni. Nem.

Tudjon meg mindent.

— Megcsókolt.

— A szádát?

— A számat.

— És te visszacsókoltad őt?

— Vissza.

— Miért? Hogy merted? Ha már semmi sem volt köztetek azóta...

Ez már a féltékeny férj hangja volt. A nőtényét féltő himé. Akiben már ismét ott égett a szerelem tüze. Panni nem sütötte le a szemét. Nyugodtan szólt.

— Hiszen elment, azt mondta vissza sem jön többé.

István eleresztette az asszony karját, mit indulatában megragadott. Visszadült a székén s talán nem is mondta, csak úgy gondolta, titkon, hogy csak maga tudja:

— Vissza se jöjjön többet...

S mintha ez a titkos gondolata csak előrs lett volna, tolult utána a többi. Hajtották, úzték egymást, összegabalyodtak, valóságos táncot jártak az agyában. Hogy is lesz ezután? Mert ami elmúlt, — elmúlt. Az elmúlt sebekből már csak némelyik sajog fel, de milyen lesz az «aztán?» Jó lesz-e úgy, ahogy tenni fogja, nem volna-e jobb, mindent itt hagyni és világgá szaladni? De akkor előtolakodott egy újabb kérdés, hogy mi lesz akkor az asszonnyal? Itt hagyja, akiért átélte, amit átél? Ránézett lopva, tán már bekülvé is, de aztán csak ismét szötte a kételkedés fonálát. S hogy így főtt magában, hogy jó ideje nem szólt, végre is az asszony szólalt meg.

— Igyék egy ital bort.

István felriadt, ránézett Pannira, mintha nem értette volna.

— Igyék egy itallal. Nagy a meleg, jól fog esni.

— Nem kell. Nem élek vele régen.

— Nem erőltetem. Tudom nincs már jussom, hogy kinálgassam. Ide teszem a komótra, majd megissza vacsoránál.

— Vacsorára hazamék.

— Azt már csak nem teszi miévlünk. Hiszen jó szívvel hívjuk. Megegy, azután ha úgy akarja, elmén.

— Vár az édesanyám...

— Ő nála ott lesz ezut mindég, de nálunk csak ma estve.

Fátyolos volt a hangja, valami titkolt könnyel küzdött. István vállat vont. Úgy vehette Panni, ahogy neki tetszik. De nem igen ért rá, hogy tündödjék rajta, mert felnyitott az ajtó nagy robajjal s a Pista gyerek loholt be rajta, magával cipelve kicsi kezénél egy maszatos kislánykát, kétéves kis angyalt. A szeme kék volt és nevetős, a haja meg, mint a érni kezdő búza. Nagy igyekezettel tipegett Pista után. Egy kezében két keresztbe kötözött fadarabot cipelt némi kék ronggyal beburkolva, amit a gyermekvilág közös megegyezése alapján minden magafajta kislány babú-hercegnőnek tekint. Az ösztönös anyai szeretet szemével nézi, mely a maga magzatját a legszebbnek látja, még ha külföldben a pokol csúfja is lenne.

Mert süket.

Sürgönyt küld a baka az édesapjának, aki halálos ágyához hivatta a fiát. A táviró-tiszthez oda szól biztatólág a fiú:

— Hangosabban tessék kopogtatni azt a masinát, mert az idesapám nemcsak halálos beteg, de már rég^{en} süket!...

©

VÁSÁR ÉS PIAC

November 15-én.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 2550—2600 K, rozsa 1750—1780 K, takarmányrpa 1800—1850 K, sörárpa 1930—1980 K, 6-tengeri 2130—2180 K, csöves tengeri 1630—1650 K, morzsolt tengeri 2100—2150 K, zab 1700—1750 K, repce 3000—3100 K, köles 1780—1820 K, új bab 2000—2500 K. Az árak feladó vasutállomáson értendők 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 720—770 K, másodrendű széna 600—700 K, búkköny és muhar 800—840 K, lucerna 790—830 K, I. r. szalma 340—350 K, II. r. szalma 290—310 K, korpa 1140—1150 K.

Vetőmagvak. Árak nyersárúért 100 kilogrammonként: Lóheremag 12.000—14.000 K, lucernamag 11.000—13.500 K, biborheremag 3200—3500 K, mák 8200—8600 K, cirokma 1200—1300 K, napraforgómag 1800—1900 K, Viktória borsó 1800—1900 K, lenmag 3800—4000 K, kendermag 4000—4200 K, tavaszi búkköny 2000—2100 K.

Sertésvásár. Fialat nehéz 105—106 K, szedett prima sertés 94—100 K, középminőségű 88—94 K, könnyű 65—72 K, urasági, öreg 80—98 K, szedett öreg 80—90 K, zsír 178—180 K, szalonna 132—140 K, sovány sertés irányzata nyugodt. Vészeletlen 50—65 K, vészelt 65—70 K.

Borjú- és juhvásár. Borjú 25—50 K, juh 22—35 K.

Szarvasmarhavásár. A budapesti vágómarhavásáron a következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban: Bika jobbminőségű 38—52 K, bika silányabb 22—33 K, ökör jobbminőségű 53—62 K, ökör közép 24—38 K, ökör alárendelt minőségű 14—18 K, tehén 15—44 K, bivaly 16—22 K, növendék 19—25 K, kicsontozni való 12—14 K.

Lóvásár. Eladatott nehéz igásló 20.000—80.000 K, könnyű igásló 6000—16.500 K. Irányzat: közepes. Székesfővárosi vágóra vásároltak 110 darabot. Völöki vágóra vásároltak 46 darabot.

Zöldségtételek és gyümölcs. Sárgarépa kilója 16—24 K, petrezselyen kilója 24—30 K, zeller kilója 12—20 K, kalarabé, ősi fajta kilója 8—12 K, vöröshagyma, makói kilója 30 K, vöröshagyma, közönséges kilója 23—24 K, foghagyma kilója 70—80 K, céklarépa kilója 6—12 K, fejeskáposzta kilója 12—14 K, kelkáposzta kilója 12—16 K, vöröskáposzta kilója 22—32 K, saláta, fejes darabja 2—4 K, retek, fekete kilója 7—16 K, burgonya kilója 7:50—9 K, tök, főző kilója 20—26 K, tök, sütő kilója 6—7 K, sóska kilója 10—14 K, paraj kilója 10—20 K, karfiol kilója 60—80 K, savanyított káposzta kilója 24—26 K, alma, faj kilója 55—100 K, közönséges kilója 36—50 K, körte kilója 60—80 K, körte, közönséges kilója 36—50 K, szőlő, csemege kilója 60—80 K, szőlő, közönséges kilója 40—50 K, gesztenye kilója 18—25 K, dió kilója 64—70 K.

Baromfi és tojás. Éő csirke, rántanivaló, párja 80—110 K, élő csirke, slútnivaló, párja 130—200 K, kacsa, liba élő hizott kg.-ja 105—115 K, kacsa, liba tisztított hizott kg.-ja 100—130 K, pulyka, élő, párja 240—400 K, élő tyúk párja 170—240 K, tojás darabja 6:50—10 K.

Bőr és laggyú. Magyar marha- és bikabőrért 112—114 K-t, tarkáért 116—120 K-t, borjúbőrért 190—200 K-t, juhbőr kg.-ként 40—43 K-t. Szegeden a marhabőr 105—110 K, borjúbőr 160—175 K, juhbőr 38 K kg.-ként zöldsúlyban. A budapesti vágóhidon fizettek legutóbb nyerslaggyúért 25—70 K-t kg.-ként. A laggyú ára a múlt hét óta 5 K-val emelkedett.

Szesz. (Heti jelentés.) Fogyasztási célokra szolgáló szeszre nézve 11. %-kint, adózatlanul 170 K. Denaturálási célokra szolgáló szeszre nézve 11. %-kint (adómentesen) 40 K. Ücctgyártási célokra szolgáló szeszre nézve 11. %-kint (adómentesen) 40 K.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. 1921. november 15-én. Egy drb Napoleon-arany 3450 K, angol font 3900 K, dollár 980 K, francia frank 74 K, lengyel marka 19 f, német marka 4:40 K, lira 41 K, osztrák korona 19 f, orosz rubel 50 f, szokol 10:45 K, svájci frank 135:90 K, dinár 13:45 K, 1 ezüst korona 38 K. Zürichben 100 magyar korona 0:55 svájci frank.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

A Vasárnap második pályázata.

Tízezer korona értékű jutalom kerül kiosztásra.

1. Pályázat.

Kit tart a magyar Közéletben (tudomány, művészet, irodalom, társadalmi élet) szereplő férfiak közül a legkiválóbbnak és miért?

A pályázó annyi nevet jelöl ki, amennyit akar, de minden egyes jelöltjéről megírja, hogy mi az illető hivatása s milyen cselekedetével érdemelte ki különös nagyrabecsülését és tiszteltét. Mik az érdemei és jeles tulajdonságai ezeknek a férfiaknak?

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

2. Pályázat.

Kik a kedvelt írói? Az idáig olvasott könyvek közül, melyik tetszett a legjobban? Mit talált benne szépnek és érdekesnek?

A legjobban tetsző könyvről meg kell írni, hogy mi a könyv címe, ki írta, nagyjában mi a tartalma és miért nyerte meg a tetszését. Kijelölhet egy vagy több könyvet.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként ezer-ezer Koronával jutalmazzuk.

3. Pályázat.

Tréfaverseny.

Pályázni lehet vidám históriákkal, mulatságos és nevetető eseményekkel, elmés ötletekkel. A pályázók írják le, hogy milyen élmény, tréfa, félreértés, félszeg helyzet, vagy látvány nevetette meg a legjobban őket.

A beérkezett pályamunkák közül a három legjobbat egyenként száz darab szivarral, vagy háromszáz darab cigarettával, vagy 2 kgr. csokoládéval jutalmazzuk választás szerint. Azonkívül még öt sikerült munkát egy-egy könyvvel jutalmazunk.

4. Pályázat rejtvenykhésztlők számára:

I. Képrejtvény.

Az alábbi mondat készítenő el képrejtvényben:

«Dolgozz és újra nagy lesz Magyarország!»

II. Betűrejtvény.

Tetszésszerint választott mondatokat kell beküldeni betűrejtvényben.

A két rejtvenypályázatra beérkezett munkák tíz-tíz legjobbját egy-egy kitünő regnnyel jutalmazzuk.

Ki pályázhat?

Valamennyi pályázatonk résztvehet minden olvasónk, akár előfizetője lapunknak, akár példányonként vásárolja. Természetesen több pályázaton is résztvehet. A pályázat feltétele azonban az, hogy minden pályázó az alább következő szelvényt pontosan és olvasható írással töltsse ki.

A szelvényt ki kell vágni a lapból és a pályamunkához kell mellékelni. Csak olyan pályamunkát fogadjunk el, melyhez ez a szelvény mellékelve van.

Ha valaki több pályázatot küld be, mindegyiket külön papírpíron írja vagy rajzolja!

A pályázatok beküldésének határideje 1921. évi november 20.

A pályázatokat a kiküldött szelvényvel együtt a Vasárnap szerkesztőségébe, Budapest, Múzeum-körút 1. sz. alá, kell küldeni.

A pályázatok eredményét a nyertes munkákkal együtt Karácsonyi számunkban tesszük közzé.

A Vasárnap
2. pályázata.

Szelvény.

Mellékelten küldöm a pályamunkámat. Résztveszek

a számú pályázaton

(Ide kell írni a pályázat megfelelő számát. Ha valaki két pályázaton vesz részt, mindkettő számát írja be.)

1921. évi hó n.

Cím: (község) (megye)

(olvasható, teljes néveláírás)

életkor: (foglalkozás)

 Magyarországi
képviselet:

STERNBERG

királyi udvari hangszergyár
Budapest, Rákóczi-út 60.

A „Hangya“

vidéki szövetségeinek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruháztszükségletét mint: kősz férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, szettek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárukat a „Hangya“ vidéki szövetségei útján szerezzék be.

a „Hangya“

vidéki szövetségei útján szerezzék be.

Fiatalos úde arcbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden leinhibát, u. m.: mitesszer, pattanás, sárgafolt, ranc, orrvörösség, likacsos, hervadt, petyhüdt bőrt, a dr. Kayserling-féle „Hyvarjon“ szépitőszert. A kúra egyszerű, otthon vezethető minden feltűnés nélkül. Betejezése után az arc bőr ragyogó szépségben, gyermeki üdeségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre postaköltséggel és adóval 90.— K. Postai rendelések Hyvarjon-gyár főraktárához: Gross Antal, Budapest, József-körút 28. intézendők Budapestben kapható:

Török József gyógyszerár, Király-utca 12.
Kartschmaroff-drogeria, Rákóczi-út 50. és Erzsébet-körút 1.
Opera-gyógyszertár, Andrásy-út 26.
Rona-drogeria, József-körút 50.
Seitz-drogeria, Népszínház-utca 29.
Fehérkereszt-drogeria, Telegi-tér 1.

HA FÖLDHÖZ AKAR JUTNI!

hozza meg még ma kiadóhivatalunk útján a **Hogyan lehet földhöz jutni?** c. földbirtok reformtörv. magyarázatot ára K 12 és a **Földbirtok reformtörvény végrehajtási utasítását** ára ... K 10 és az **UJ BARÁZDA** és **VASÁRNAP** által 10 koronányi önköltségi árban kiadott **körvény úriaport**, töltsd azt ki és küldje azt be az **UJ BARÁZDA** szerkesztőségébe. Ez az egyedüli módja annak, hogy köz-égekben sikerrel megindíthassa a földreform végrehajtását.

A Magyar Gazdák Biztosító Intézete a Gazdák Biztosító Szövetkezete

1928
Igazgatóság: Budapest, Ollói-út 1.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdá“-ban és a „Vasárnap“-ban hirdet.

MINDEN HÁZNÁL

nehezen várják a postát, amikor az erő, az egészség és a szépség oszad szereit hozza.

A **DIANA**-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!

Diana-puder (fehér vagy rózsaszín) próbadoboz K 20.—, nagy doboz K 33.—,
Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatéglő K 20.—, nagy téglő K 33.—,
Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—,
Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 55.—,
Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém együtt) gyönyörű dobozban K 85.—,
Diana-szálviz 1 próbatéglő K 45.—, 1 nagy üveg K 70.—,
Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—,
Diana-szőrbeszív 1 kis üveg K 24.—, 1 közép üveg K 65.—, 1 nagy üveg K 130.—.

Főeljárásbőhely:
DIANA KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhető be a

„Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőr-csizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

Értékes, szép és olcsó ajándékok!

Katholikus imakönyvek:

Mennyei kulcs. Imádságos könyv korosabb katolikus hívők számára, papírkötésben ...	55.—	Kor.
Ugyanaz, párnázott papírkötésben ...	75.—	
Ugyanaz, bőrtűzát ...	110.—	
Mennyei manna. Istentől epedő lelkek táplálására. Imádságos és énekeskönyv papírkötésben ...	55.—	
Ugyanaz, bőrtűzát ...	110.—	
Hajadonok őrzőangyala. Imádságos könyv papírkötésben ...	55.—	
Ugyanaz párnázott papírkötésben ...	75.—	
Ugyanaz bőrtűzát ...	110.—	
A katolikus hitélet vezércsillaga. Imádságos könyv papírkötésben ...	55.—	
Ugyanaz bőrtűzát ...	110.—	
Leiki útmutató. Imádságos könyv ...	30.—	
Imakönyv a művelt katolikus közönség számára. I. tá. Bangha Béla S. J. Vaszonkötésben ...	60.—	

Református ima- és énekeskönyvek:

12 imádkozó nő. Imádságok és elmélkedések protestáns nők számára. I. tá. Csiky Lajos. Vaszonkötésben ...	50.—	Kor.
Keresztény imák a háziéletosság nevelésére. I. tá. Dobos János. Vaszonkötésben, ára ...	110.—	
Buzgóság könyve. Elmélkedések és imák protestáns nők számára. I. tá. Szász Károly. Felvaszonkötésben ...	35.—	
Ugyanaz egész vaszonkötésben ...	110.—	
Zsolta (református énekeskönyv) papírkötésben ...	75.—	
Ugyanaz felvaszonkötésben ...	95.—	
Ugyanaz egész vaszonkötésben ...	110.—	

Imakönyvek ág. hitv. ev. részére:

Buzgóság könyve. I. tá. Sántha Károly. Felvaszonból ...	50.—
Békéscsabai keresztyén énekeskönyv, költve Györi keresztyén énekeskönyv. költve ...	120.—

Fenti összegek előzetes beküldése ellenében a kívánt imakönyveket bérmentesen küldi meg az „UJ BARÁZDA“ kiadóhivatala, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 1. szám.

ELSŐ KERESZTYÉN BIZTOSÍTÓ INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztyén és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat
Jégbiztosításokat
Betöréses-lopás biztosításokat
Élet- és nép biztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes teljesség mellett vesz át. IGAZGATÓSÁG:

Budapest, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:
BUDAPEST, GYÖR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Cegléd és Kecskemét.

Gazdák, birtokosoknak, bérlőknek

nem kell többé a gazdálkodáshoz jótórnán semmit sem értő ügynökökhöz fordulni, ha birtokot akarnak eladni, bérelni vagy vásárolni. Térjünk észre és azzal a közvetítési díjjal inkább saját gazdatársadalmi intézményeinket erősítsük. — Eladó birtokátvételi szándékát jelentse a

„Ceglédi Gazdasági Egyesület“ ingatlanforgalmi irodájában, amely az **UJ Barázdában** is közzé teszi hirdetéseit.